

TRGOVSKI LIST

Časopis za trgovino, industrijo in obrt

Naročnina za ozemlje SHS: letno 180 Din, za ½ leta 90 Din, za ¼ leta 45 Din, mesečno 15 Din; za inozemstvo: 210 Din. — Plača in toži se v Ljubljani.

Uredništvo in upravnništvo je v Ljubljani v Gregorčičevi ulici štev. 23. Dopisi se ne vračajo. — Številka pri poštni hranilnici v Ljubljani 11.953.

LETO XI.

Telefon št. 2552.

LJUBLJANA, v soboto, dne 19. maja 1928.

Telefon št. 2552.

ŠTEV. 59.

Za pobijanje nedovoljenega poslovanja trgovskih potnikov.

Inozemski trgovski potniki ne poznajo, odnosno ne vedo poznati zakonskih določil, ki se tičejo njih poslovanja in katera bi morali spoštovati vsaj tako kot jih spoštujejo domačini. Pritožbe proti renitentnim trgovskim potnikom, ki obiskujejo zasebne stranke, so na dnevnem redu. Kakor da je nadzorstvo varnostnih organov popolnoma odreklo, greši se vse vprek. Inozemskega potnika najdeš v vaseh, kjer hodi od hiše do hiše, najdeš ga po trgih in mestih, najlažje pa v industrijskih centrih, kjer ponuja blago delavcem, in to po možnosti še na obroke. Vse to se pri nas mirno gleda in trpi v času najhujše krize, ko se majajo tudi že stare domače trgovske hiše. Pričakovati bi bilo, da bodo državni organi tako sabotiranje zakonov strožje nadzirali, če ne v interesu domače trgovine, pa vsaj v interesu državnega fiska in avtoritete državnih oblastev samih. Temu pa žal ni tako!

V našem listu smo razpravljali o tem vprašanju mnogokrat, toda zdi se, da še vedno premalo. Če bi le nekateri trgovci sledili našemu, že ponovno danemu nasvetu, da morajo tudi trgovci sami aktivno sodelovati pri kontroli potnikov, bi bil danes položaj že boljši. Toda pasivnost onih, ki so pri tem baš najbolj prizadeti, je mnogo doprinesla k temu, da se danes nahajamo v položaju, ki je za pravno državo sramoten. Če organi ne vidijo kršitev zakona, jih je treba na to opozoriti in zahtevati, da postopajo v zmislu zakona. Ako bi tudi to ne zadostovalo, se naj zadevo prijavi oblasti!

Po obrtnih predpisih sme trgovec ali njegov pooblaščenec (trgovski potnik) iskati naročila v občini svojega stajališča v splošnem pri vsakem; le glede razpečavanja kolonialnega, specerijskega in materialnega blaga se sme iskati naročila samo pri osebah, ki rabijo dotično blago v svojem obrtu, torej ne pri zasebnikih.

Izven občine svojega stajališča pa je iskanje naročil dovoljeno samo pri osebah, ki rabijo dotično blago v svojem obrtu (pri trgovcih ali obrtnikih), pri zasebnikih pa je iskanje naročil dovoljeno le na izrečno, pisмено, na gotovo blago se glaseče in na lastnika podjetja naslovljeno vabilo. Brez takega vabila je potnikom, pa naj si bodo inozemci ali domači, izrečno prepovedano, iskati naročila pri zasebnikih.

Izjeme od tega določila so dovoljene glede razpečavanja strojev in njih delov; glede stavbnega materiala, h kateremu se prišteva tudi umetno kamenje vsake vrste, plošč iz probkovine, strešne lepenke in umetnega materiala za tlakovanje cest, nadalje glede potrebščin za kurjavo, razsvetljavo in vodovode; glede lesenih rolojev, žaluzij, šivalnih strojev, pisalnih strojev in biciklov, motornih vozil, štampilj in glede tiskovin. Glede teh predmetov je tedaj izjemoma dovoljeno, da smejo potniki iskati naročila tudi pri zasebnikih. Vendar so po razpisu ministrstva trgovine in industrije tudi te izjeme dovoljene samo za domače potnike in je inozemcem posejanje privatnih strank brezpogojno prepovedano.

V nobenem primeru, tudi tam ne,

kjer se išče naročila pri trgovcih ali obrtnikih, ne smejo potniki nositi s seboj blaga, ampak vedno samo vzorce. Izjemoma je dovoljeno neposredno prodajanje blaga, če gre za prodajo zlatih ur, srebrnih in platinskih predmetov, draguljev in dragocennih kamnov in za tehnične potrebščine za zobozdravnike in tehnike, seveda tudi v teh primerih samo, če gre za prodajo na legitimne preprodajalce, obrtnike, zobne tehnike i. dr.

V gornjem bi bila v kratkem podana določila, ki se tičejo zbiranja naročil po potnikih, in sicer tako domačih kakor tudi tujih. Naši trgovci, zlasti podeželski, ki so vsled nedopustnega poslovanja potnikov najbolj prizadeti, bi morali sami aktivno poseči v zadevo in poslovanje potnikov nadzirati. Brez sodelovanja trgovcev samih, je kontrola in pobijanje takih protizakonitosti težko. Dobro bi bilo tudi, da se imena ovajenih tvrdk sporočijo našemu listu.

Glede domačih potnikov pa, če se najdejo med njimi tudi taki, ki ne vedo poznati določil zakona, apeliramo na Društvo trgovskih potnikov, da samo upliva na svoje člane, ki bi na tak način hoteli škoditi renomeju, ki ga po pravici povsod uživa slovenski potnik! Ponovno pa podčrtamo, da je predvsem dolžnost trgovcev samih, da pomagajo pri čiščenju razmer, da pri obrambi lastnih interesov najaktivneje sodelujejo!

GRČIJA RATIFICIRALA TRGOVINSKO POGODBO Z NAŠO DRŽAVO.

Iz Aten poročajo, da je grški parlament osvojil zakon o ratifikaciji trgovinske in plovne pogodbe, ki je bila pred meseci sklenjena z našo državo.

KOLIKO BLAGA TRANZITIRA PREKO NAŠE DRŽAVE?

Znano je, da je tranzitni blagovni promet pri nas znaten in da tvori dober vir dohodkov. V prejšnjem letu (1927) je dosegel ta promet 2.579.881 ton in je s tem dosegel višino, kakor jo doslej še nismo imeli. Največ se je prevozilo žitja, vsega 484.000 ton, nato mineralnih olj 435.000 ton, premoga 207.000 ton, umetnih gnojil 148.000 ton itd. Tranzitni promet je v stalnem porastu in je znašal:

	v tonah:	
1. 1922	598.095	1. 1925 1.833.946
1. 1923	957.725	1. 1926 1.997.173
1. 1924	1.412.879	1. 1927 2.579.881

REFORMA OBRITNEGA REDA NA ČESKOSLOVAŠKEM.

Z reformo obrinlega reda na Češkoslovaškem se dalje časa peča poseben odsek državnega obrinlega sveta. Delo je že precej napredovalo. Odsek je razdelil obrti v štiri skupine (dosedaj so bile le tri skupine) in sicer v proste obrte, v rokodelske obrte, v trgovske obrte, ki so vezani na usposobljenostni dokaz in na koncesijonirane obrte. Nadalje je sestavil seznam rokodelskih obrtov. Med te je uvrstil 62 obrtov, do čim jih pozna sedanji obrtni red samo 53. Delo odseka uspešno napreduje. Interesenti žele, da se reforma obrinlega reda uveljavi vsaj prihodnje leto.

PRAVILNIK O INDUSTRIJSKIH TIRIH.

Železniški minister je naročil vsem železniškim direkcijam, naj prenehajo s sklepanjem pogodb za porabo industrijskih tirov, dokler ne izda enolnega pravilnika, ki bo veljal za vse dele naše države.

Zakupnine za ležarinske prostore na železnici.

(Konec.)

Glede razdelitve ležarinskih prostorov na postajah, kjer so zahteve reflektantov večje kot je razpoložljivo zemljišče, je določila železniška uprava sledeče smernice, po katerih se imajo vpoštovati prošnje interesentov:

- Oddaljenost, od koder dovažajo reflektant robo;
- konkurenca reflektantov s tem, da se po možnosti ustreže vsem in vsakomur s primernim deležem;
- prilika, da si domačin ali bližnji mejaš pomaga s skladiščenjem robe na svojem ali pri sosedu najetem svetu lažje nego zunanji trgovec;
- da se stalnemu trgovcu ustreže prej nego perijodičnemu;
- da se ugoti prej temu, ki ima

po izkušnji in po statistiki več robe odpraviti po železnici, nego onemu, ki nima večjih transportov;

f) da naš državljan ni zapostavljen inozemcu.

Te smernice je v splošnem odobravati, ker omogočajo v tesnih postajah pravilni razpored reflektantov in izključujejo, ako se jih postajenačelstvo drži in jih objektivno uporablja, vsako protežiranje. Vsaka postaja mora namreč imeti v prvi vrsti za splošno manipulacijo poleg klančine toliko prostora na razpolago, da ne pride v zadrego ter da je vzdolž vseh razkladalnih tirov omogočen dostop s cestnimi vozili. Podzakup ležarinskih prostorov je prepovedan; pač pa se sme z dovoljenjem direkcije odobriti uporaba istega ležarinskega prostora dvem ali več proslcem. Najemnina za železniška zemljišča je po novi uredbi sledeča:

Pokrito zemljišče na postaji ali pa na odprti progi za privatnika ali pa za javne svrhe			Odprto zemljišče na postaji						Odprto zemljišče na odprti progi		
Navadno zidano ali leseno skladišče			Mogoče		Nemogoče				Najemnina se računa za najmanjšo ploščino 100 m ²		
			Za privatnika	Za javne svrhe	Splaniran		Nesplaniran				
					Za privatnika	Za javne svrhe	Za privatnika	Za javne svrhe			
Lopa			Za privatnika	Za javne svrhe	Za privatnika	Za javne svrhe	Za privatnika	Za javne svrhe	Za privatnika	Za javne svrhe	
Najemnina se računa za najmanjšo ploščino 50 m ²											
Dinarjev za 1 m ² in eno leto											
I.	50	30	25	15	15	10	10	8	5	3	
II.	40	25	20	10	15	8	8	6			
III.	80	25	15	8	8	6	6	4			
IV.	20	15	10	5	5	4	4	3			

Kakor se vidi na prvi pogled so z novo tarifo najbolj prizadeta pristanišča, ki spadajo v prvo skupino, kjer so se zakupnine ogromno povečale. Od 3 Din se je za odprte prostore na Sušaku povišala zakupnina na 25 Din na 1 m², kar bo imelo seveda tudi za našo lesno trgovino zelo težke posledice. Samo pri eni tvrdki na Sušaku se s tem povečujejo stroški letnega zakupa za 360.000 Din. Prva posledica te navedbe bo torej, da bo lesna trgovina primorana iskati cenejših ležarinskih prostorov in se bo po večini zopet začela seliti na Reko, kjer ima po eno do dve liri odnosno celo slabotno na razpolago ležarinske prostore.

Mislimo, da ne more biti namen izjednačenja zakupnin, da preganja našo domačo trgovino iz lastnih pristanišč ter da jih žene v inozemska pristanišča.

Na naših domačih postajah se lahko presodi položaj že po tem, če pomislimo, da je po naših informacijah železniška uprava celo na Rakeku ekspropriirala zemljišče po dva dinarja, dočim zahteva sama za prostor z direktnim nakladanjem po 15 Din na 1 m² letne najemnine.

Effekt celega izjednačenja je dosedaj povsem negativen. Kakor čujemo je skoro ena tretjina ali sploh opustila skladišča na železniškem prostoru, odnosno je bila primorana znatno skrajšati svoje prostore. Že sedaj smo imeli na mnogih postajah, kakor na primer Maribor-koroški kolodvor do 500 m², veliko razpoložljivih ležarinskih prostorov, za katere ni bilo interesentov. Po novi tarifi pa bo število reflektantov še manjše in zato je še vprašanje, če bo pri povišani tarifi donos zakupnin sploh dosegel poprejšnje dohodke. Toda železniška uprava vztraja trdovratno pri svoji nameri in to v dobi, ko govorimo in pišemo toliko o potrebi komercialnega duha pri železniški upravi in o komercializaciji železnic.

Povišanje zakupnin pa tudi ne bo ostalo brez posledic na cene blaga. Predvsem se bo to pokazalo pri drvah. Zadostuje samo en primer. Ako računamo, da se na skladišču, ki meri 10.000 m² izvrši letni promet 1000 vagonov drv in da znaša zakupnina za tako skladišče 150.000 Din, potem pride na 1 vagon drv 150 Din iz naslova zakupnine za skladišče; kar predstavlja 10% od vrednosti blaga. Z drugimi besedami povedano: Zakupnina znaša na 1 vagon drv toliko, kolikor znaša vozarina na 40 km po lokalni tarifi odnosno na 90 km po izvozni tarifi. Mislimo, da je tu vsak nadaljnji komentar odveč.

Kot krona pa pride k vsem še specialiteta ljubljanske železniške direkcije, da se za vsak vagon, ki ga dostavlja železnica strankam k ležarinskemu prostoru, računa posebna dostavnina, ki znaša od 8 do 15 Din, v mnogih primerih pa celo do 25 Din za voz. Zaračunavanje te pristojbine motivira direkcija s tem, da ima z dostavljanjem in prerazhajanjem dospelih polnih odnosno odrejenih praznih vagonov, ki se natovarjajo ali iztovarjajo iz ležarinskih prostorov vsled lege in vrstnega reda skladišč, več dela in večje stroške, ki jih izvrši v prilog strankam, ki imajo ležarinske prostore.

Ta motivacija je iz trte zvita in dokazuje kako železniška uprava, kjer le more ovira trgovino, namesto, da bi jo pospeševala. Zaračunavanje te pristojbine, ki v tarifi ni predvidena in ki je, kakor rečeno specialiteta ljubljanske direkcije, je neutemeljeno in bi se bilo moralo že davno ukiniti.

Tarifni odbor je na svoji zadnji seji razpravljal o uplivu nove navedbe in tarife za zakupnine ležarinskih prostorov na trgovski promet. Zbornični tajnik g. Ivan Mohorič je pri tej priliki obrazložil prilike glede zakupnin na območju ljubljanske direkcije in zahteval, da se ukine posebna dostavnina za dostavo vagonov k ležar-

rinskim prostorom v notranjem območju postaj. Nadalje je predlagal, da se zakupne pogodbe za skladišča, katerih zakupnina znaša pod 10.000 Din letno, sklenejo na nedoločeno dobo v zmislu odloka ministrskega sveta z dne 14. oktobra 1924 in da se tozadevena pristojnost prenese na ljubljansko direkcijo. Opozoril je končno na posledice nove tarife za trgovski promet in predlagal, da se jo revidira in sorazmerno s cenami zemljišče zniža.

Naša rečna plovba.

Izmed vseh obdonavskih držav poseduje naša država največje rečno brodovje. Dolgost rečnih prog znaša 1771 km. Tovorno službo na vseh progah oskrbuje poleg mnogih privatnih podjetij državno brodovje, ki šteje 574 edinic s 332.500 tonami. Naša država je torej največje obdonavsko rečno podjetje.

Ladijski promet na Donavi in drugih jugoslovenskih teritorialnih voda je po končani vojni stalno naraščal. V letu 1926 je izkazoval 1.255.150 ton. Povečanje prometa je ugodno vplivalo na razvoj jugoslovenske rečne plovbe. Danes obstoja že mnogo privatnih rečnih plovbnih podjetij, ki se ne pečajo samo z oskrbovanjem notranjega prometa, marveč se živahno udeležujejo na našem uvozu in izvozu. Tonaža vseh podjetij skupaj pa ne more obvladati stalno naraščajočega prometa. Zato se je vlada odločila, da porabi 150 milijonov Din novega državnega posojila za povečanje ladijskega parka.

Glavna naloga državne rečne plovbe obstoja v podpiranju izvoza žita in lesa z nizkimi prevoznimi tarifami. Od preteklega leta dalje oskrbuje stalno zvezo med Regensburgom in Beogradom. To službo je v tekočem letu razširila na Temesvar in na pristanišča spodnje Donave.

USPEHI AVSTRIJE S POVIŠANJEM AGRARNIH CARIN.

Avstrijski poljedelski minister je te dni govoril na kongresu tirolske kmečke zveze. V svojem govoru je obravnaval vsa za poljedelstvo važna vprašanja. Glede povišanja agrarnih carin v Avstriji je izjavil, da je na vseh področjih dobrotno vplivalo. Ako bodo vsi Avstriji pomagali, da se bo mogoče vsesli za mizo, servirano izključno z domačimi pridelki, bo Avstrija v desetih letih od inozemstva popolnoma neodvisna. Povišanja produkcije, izboljšanje poljedelskih produkcijskih metod in izboljšanje produktov bo omogočilo, sedaj z uvozom pokrito potrebo na živilih (800 milijonov šilingov) pokriti doma. V ostalem je minister naglašal potrebo, da se spričo vedno večje zadolžitve kmetov poceni poljedelski kredit, da se prepreči odiranje in oteži uvoz živine, mleka in mlečnih izdelkov iz inozemstva s carinskopolitičnimi in tarifnopolitičnimi odredbami.

UVELJAVLJANJE NAŠEGA GOSPODARSTVA.

Zadnji zagrebški kongres predstavlja važen mejnik v našem gospodarskem življenju. Vlada si prizadeva, da na kongresu iznešene zahteve po možnosti upošteva. Seveda je naredbenim potom mogoče udovoljiti samo nekatere zahteve, dočim je za ostale zahteve potrebna izprememba zakonov. Vlada hoče posvečati gospodarskim vprašanjem vse večjo pozornost nego dosedaj. Zategadelj želi stati v stalnem stiku z gospodarskimi krogi. Že na zadnji Centralni zbor je poslala številne referente kot zastopnike posameznih ministrstev. Hoče pa te posredne slike še okrepiti. Po zadnjih poročilih namerava ustanoviti nekaj komite gospodarskih ekspertov, ki naj bi bil pomožni organ vlade v gospodarskih vprašanjih in imel v tej lastnosti velik vpliv na reševanje gospodarskih vprašanj. S stališča gospodarskih interesov naše države upoštevanje gospodarskih teženj, katere smo vedno zastopali, toplo pozdravljamo, ker smo prepričani, da bi komite gospodarskih strokovnjakov na ukrepe vlade blagodejno vplival in vsaj nekoliko pripomogel, da se bodo ločili gospodarski in politični interesi.

Dr. C. Gregorič:

Ureditve državnih in samoupravnih financ v Avstriji.

Na zadnjem Centralnem zboru je tajnik Centralne industrijskih korporacij g. dr. Gregorič podal za vzgled, kako so naše sosedne države uredile samoupravne finance pregledno poročilo o ureditvi financ v Avstriji. Poročilo bo brez dvoma zanimalo tudi našo javnost, vsled česar ga v nastopnem priobčujemo.

Uredništvo.

I. faza. Do leta 1896 obstojali so fiskalni dohodki dežel in občin iz doklad na državne neposredne davke in na državno trošarino (užitnino) ter iz samostojnih davščin, od katerih je bila sama davščina na konzum alkoholnih pijač večjega pomena.

Desolarno stanje deželnih financ je bilo v svrhu izboljšanja pred letom in po letu 1896 cela desolacija predmet stalnih pogajanj med državo in deželami.

II. faza. Ob reformi osebnih davkov v l. 1896 so bile zajamčene deželam predkazne tangente iz donosa teh davkov, ako so se dežele in občine odrekle pravici, da pobirajo doklade na dohodnino. Te tangente, katerih izmera je bila odvisna od višine dejansko pobranih osebnih davkov, so se porazdeljevale na dežele po donosu realnih davkov, da ne bi bile bogatejše dežele favorizirane, ako bi se razdeljevale po donosu osebnih davkov. Leta 1910 so se predkazni iz donosa osebnih davkov izpremenili v predkaze iz realnih davkov in so znašali 12'81% teh davkov. Leta 1901 je bila povišana državna trošarina na alkohol za 20 vinarjev od hektoliterske stopnje in ta večji donos se je predkazal po ključu, ki se je v glavnem ravnal po konzumu, deželam, ki so se odrekle pravici, na alkohol pobirati samostojne davščine. A tudi te odredbe niso bile v slanu, da sanirajo deželne finance.

III. faza (1914). Po dolgotrajnih pogajanjih z deželami, ki so zahtevale od države pomoči ali niso hotele pristati na razne vladine predloge, je prišlo do tega, da so dežele poleg tangente 12'81% iz donosa realnih davkov dobile še 40% od donosa dohodnine, kolikor je presegal 115 milijonov kron. Porazdelitev presežka dohodnine bi se morala porazdeliti na dežele po donosu realnih davkov. Razen tega je bila znova povišana državna trošarina na alkohol za 50 vinarjev in vse to povišanje je bilo predkazano deželam. Porazdelitev na dežele se je izvršila kombinirano po konzumu in številu prebivalstva.

Leta 1916 je morala država vsled vojnih razmer zopet pomagati deželam. Storila je to na ta način, da je povečala trošarino na pivo in presežek predkazala na bazi konzuma l. 1913 in 1914 deželam pod pogojem, da so opustile samostojne davščine na pivo.

IV. faza. Vse te odredbe vsled vojnih prilik niso imele zaželenega uspeha. Država je morala leta 1919 preiti na sistem dotacij, katerih izmera ni bila odvisna od višine pobranih državnih davkov, kakor pri tangentah. Razen tega je prevzela država na sebe gotove odstotke deželnih izdatkov za gotove upravne posle.

Leta 1920 je morala država pomagati občinam, posebno občinam večjih mest, s tem, da je gotove državne davke ali njihovo povečanje prepustila občinam ali da jim je dala dotacijo iz državnih sredstev.

V. faza. Leta 1922 se je finansiranje dežel in občin z uveljavitvijo finančnega ustavnega zakona in zakona o delitvi javnih davkov postavila na novo bazo.

Javni davki za državo, okraje in občine se dele na:

1. izključno državne davke,
2. izključno deželne (občinske) davke in

3. na davke, ki se dele med državo, dežele in občine.

Davki, ki se dele med državo in avtonomne organe, morejo biti:

a) skupni davki; pobira jih država, a donos razdeli med državo in dežele (občine);

b) samoupravne doklade na državne davke;

c) slični davki, katere pobirajo država in samouprave, vsaka zase samostojno, na en in isti davčni objekt.

Z državnimi zakoni se morajo urediti sledeča vprašanja:

1. v katero skupino spadajo posamezne davščine,

2. uveljavljanje predpisov o izključno državnih in o skupnih davčnih, pa tudi o sličnih državnih davkih,

3. način porazdelitve skupnih davkov,

4. uveljavljanje načelnih predpisov o izključno deželnih (občinskih) davkih,

5. izvršitev finančnega sporazuma v notranjosti dežel s predkazom davčnih dohodkov dežel in občin, okrajev ali delov občinskih dohodkov deželi.

Z deželnimi zakoni je urediti:

1. izključno deželne (občinske) davščine in način njihove porazdelitve med deželo in občine,

2. deželne in občinske doklade in takozvane slične deželne (občinske) davščine,

3. pravico občin o samostojnem naganju golovih davščin,

4. izvršitev finančnega sporazuma po predpisih državnih zakonov.

Država ima do leta 1930 tudi pravico prepovedati izvajanje deželnih zakonov o javnih davščinah. To pravico je dobila na zahtevo Lige narodov, da se tako omogoči izvajanje enolne finančne politike. Priznanje te pravice je bilo predpogoj za ukinitve finančnega nadzorstva od strani Lige narodov. Preje je imela država pravico ugovora, a ta ni bila tako učinkovita kakor pravica veta. Razen tega ima država pravico priložbe na državni svet proti deželnim zakonom, ki bi bili protivni ustavi, in pravico odrediti državnim organom, da sodelujejo pri izvajanju doličnih deželnih zakonov.

Končno ima država priznano pravico, da zakonodajnim potom izvede razne odredbe radi izenačenja bremen med državo, deželami in občinami tako, da dežele (občine) participirajo na drugih dohodkih države, ki ji ne dohajajo iz davkov, ali da država participira na izdatkih, ki spadajo v področje dežel in občin.

V zakonu o razvrstitvi javnih davkov so označeni kot izključno državni davki:

carine, monopoli, trošarina na sladkor in na kresila, premoženjski davek, rentni davek, tanlijemni davek, davek na železniški promet, davek na promet efektov in valut, davek na obisk borze, kolki in pravne pristojbine razen pristojbin od prenosa nepremičnin, pristojbinski nadomestek od premoženja, pristojbine od zapuščin in slav, patentne pristojbine in takse na igralne karte, davek na octovo kislino in na sladila, rudokopne pristojbine in davek na promet bank.

Izključno občinske in pokrajinske davščine so: Zemljiški in hišni davek, davek od vrednosti zemljišč, občinski davek na premoženje, davek od stroškov za stanovanje, davek od prirastka vrednosti, davek od službenih prejemkov, trošarina na razne produkte, med drugimi na plin, na električno razsvetlavo, na žito, na meso in druge užitne predmete, davščine na razkošje, na promet lučev, na motorna vozila, na vozne karte, na lov in ribolov, na oglase, na koncesije, na družbe, na hranilne vloge, pisarniške takse.

Skupne davščine so: Neposredni osebni davki razen premoženjskega davka in davkov na rente in tanlije, davek na poslovni promet, pristojbine in pristojbinski nadomestek od nepremičnin, zapuščinske pristojbine, trošarina na alkohol, pivo in vino, izvozna davščina na les in pristojbinski nadomestek od premoženja.

Samoupravne doklade se smejo pobirati od pristojbin in pristojbinskega nadomestka od nepremičnin, na trošarino od piva in od pristojbin na slave.

Takozvane slične davščine pobirajo se v praksi samo od sodavice in od mineralne vode.

Skupne davščine se razdele po raznih ključih na državo in na dežele. Za razdelitev na dežele odpadajoče tangente med dežele in občine veljajo istotako različni ključ, ki so se do sedaj ponovno izpreminjali.

Tako odpade na primer: Od neposrednih davkov na državo $\frac{1}{3}$, na dežele in občine pa po $\frac{1}{3}$.

Od pristojbin na nepremičnine na državo $\frac{1}{3}$, na dežele in občine $\frac{1}{3}$, od trošarine na alkohol, pivo in vino dobi država 70%, dežele in občine po 15%, od davka na poslovni promet odpade na dežele in občine po 20%.

NOVA PODRUŽNICA POŠTNE HRANILNICE.

Na prizadevanja vojvodinskih gospodarskih krogov je poštna hranilnica pristala na otvoritev podružnice v Novem Sadu pod pogojem, da se prijavi še pred otvoritvijo podružnice vsaj 1000 čekovnih računov. Ker je gotovo, da se bo ta pogoj izpolnil, bo podružnica v Novem Sadu v doglednem času otvorjena.

POPIS HRANILNIH VLOG IN DEPOJEV PRI BIVŠIH POŠTNIH HRANILNICAH NA DUNAJU IN V BUDIMPEŠTI.

Poštna hranilnica, filiala v Ljubljani, objavlja: Ker se mora po zahtevi reparacijske komisije likvidacija bivših poštinskih hranilnic na Dunaju in v Budimpešti čimprej izvršiti, je generalna direkcija poštnih hranilnic v Beogradu z odlokom z dne 7. maja 1928, G. D. br. 2291 odredila, da se vnovič popišejo vse hranilne vloge in vrednostni papirji, ki so deponirani pri bivših poštinskih hranilnicah na Dunaju in v Budimpešti. To popisovanje se bo vršilo samo do 30. junija 1928 in se zakasnele prijave ne bodo vpoštevale. Pismene prijave sprejemajo vse pošte in poštna hranilnica v Beogradu oziroma nje podružnice. Vzorec prijave je razviden iz oglasa, izobešenega na vseh poštah. Prijavi je treba priložiti: a) za prijave hranilnih vlog: 1. vložno knjižico in 2. dokaz o našem državljanstvu ter o domicilu (bivališču) izven mej avstrijske republike oziroma Madžarske; b) za prijavo depojev pa: 1. rentno knjižico oziroma listino o depozitu in 2) dokaz o državljanstvu in domicilu, kakor pri prijavi hranilnih vlog. Od upravičenih oseb podpisane prijave s potrebnimi listinami je proti potrdilu oddati pristojni pošti ali neposredno poštini hranilnici v Beogradu oziroma njenim podružnicam. Oglasi o tem popisu s podrobnimi pojasnili so izobešeni na vseh poštah v prostorih za stranke.

GOSPODARSKA KONFERENCA V ŽENEVI.

Dne 18. t. m. so v Ženevi razpravljali premogovni, sladkorni in splošni pododbor Društva narodov o raznih resolucijah, katere je predložil posvetovalni gospodarski odbor Društva narodov. V teh predlogih se priporoča, naj gospodarska organizacija Društva narodov skrbno prouči vsa fakta, ki se nanašajo na produkcijo konsuma in mednarodno trgovino sladkorja in ali naj se nadaljuje s proučevanjem premogovnega vprašanja na podlagi smernic, katere je začel mednarodni gospodarski odbor in da naj se nadaljuje akcija za znižanje carinskih tarif, ki naj ustvari v svetovni trgovini znosljivejšo atmosfero. Nadalje priporočajo resolucije, naj se reši vprašanje produkcije železa, jekla, strojev, volne in drugih produktov in naj se v teh vprašanjih čimprej doseže sporazum.

Ljubljanska borza.

Tečaj 16. maja 1928	Povpraševanje Din	Ponudba Din
DEVIZE:		
Amsterdam 1 h. gold.	—	22'9375
Berlin 1 M	13'5825	13'6125
Bruselj 1 belga	—	7'9345
Budimpešta 1 pengő	—	9'925
Curih 100 fr.	1093'50	1096'50
Dunaj 1 šiling	7'98	8'01
London 1 funt	277'—	277'80
Newyork 1 dolar	56'71	56'91
Pariz 100 fr.	—	223'70
Praga 100 kron	167'95	168'75
Trst 100 lir	298'25	300'25

➡ Ali ste že član »Trgovskega društva Merkur v Ljubljani«? — če ne, prijavite čimprej svoj pristop!

Trgovina.

Trgovinska pogajanja s Čehoslovako. Kakor poročajo beograjski listi se bodo pogajanja za sklenitev trgovinske pogodbe s Čehoslovako začela še tekom tega meseca in sicer v Karlovih Varah.

Jugoslovensko - čehoslovski trgovski promet od 1. januarja do 30. aprila 1928. Po čehoslovski uradni statistiki smo v mesecu aprilu t. l. izvozili v Čehoslovako za 27 milijonov Kč in to za 324 milijona manj kot v prejšnjem letu, uvozili smo v tem mesecu za 63,4 milijona Kč, kar pomeni, za 101 milijona manj kot v istem mesecu preteklega leta. V prvih štirih mesecih preteklega leta smo izvozili v Čehoslovako 153 milijonov Kč, tako da pasivnost našega izvoza v Čehoslovako v tem času znaša 1413 milijone Kč ali skoro 240 milijonov Din.

Porast cen za kruh v Angliji. Ta teden so v Angliji porastle cene za kruh in sicer za 10 od sto zbog porasta cen moki.

Obrt.

Vajenška razstava v Celju. Za binkošne praznike bo priredilo Slovensko obrtno društvo v Celju s sodelovanjem obrtne nadaljevalne šole v Celju veliko vajenško razstavo v vseh gornjih prostorih Narodnega doma. Vajenci in vajenke iz cele Slovenije bodo razstavili svoje izdelke. Namen te razstave je, pokazati širši javnosti napredek učencev počenši od prvega leta dalje do konca učne dobe. Vajencem in vajenkam bode dala razstava veselje do učenja, ki naj jih usposobi za dobre pomočnike in bodoče mojstre. Otvoritev razstave bo v nedeljo 27. maja 1928 ob 9. uri dopoldne. Želeli je, da bi razstava uspela gmočno in moralno in dosegla svoj namen.

Industrija.

Bilanca elektrarne v Fali za l. 1927. Bilanca elektrarne v Fali izkazuje za leto 1927 Din 154.267 — čistega dobička. Prejemki podjetja so znašali v l. 1927 Din 26.500.000 —. Za odpise se je porabilo okoli 3 milijone dinarjev. Investicije v l. 1927, obstoječe v novih vodih in izboljšavanjih, so znašale v l. 1927 štiri in pol milijona dinarjev. S tem so investicije elektrarne dosegle celokupno 92 milijonov dinarjev.

Dogovor srednjeevropskih železarn glede prodaj na Balkan. Na Dunaju se je te dni vršila konferenca avstrijskih, čehoslovških, ogrskih in poljskih železarn, na kateri se je sklenil dogovor, ki naj pri kupcih na Balkanu prepreči medsebojno konkurenco.

Denarstvo.

Terjatve pri poštnih hranilnicah na Dunaju in v Budimpešti se na novo počišejo do dne 30. junija t. l. Prijave sprejemajo vse pošte in poštna hranilnica ter njene podružnice.

Stabilizacija grške drahme. Grški ministrski svet je izvedel stabilizacijo drahme na bazi stalnega kurza: 375 drahem je en funt šterling.

Promet.

Avtomobilska zveza med Splitom—Crno goro—Bosno in Hercegovino. Splitsko avtomobilno društvo je sklenilo vpostaviti v najkrajšem času zvezo s plivičkim jezeri, Crno goro, Bosno in Hercegovino. Proga za Mostarjem je že vpostavljena in posluje dobro. Tudi so irgi in kraji v okolici Splita v rednih avtobusnih zvezah s Splitom. Društvo ima sedaj 20 avtobusov.

Organizacija zračnega prometa v Dalmaciji. Splitska centrala ptujskoprometnih organizacij je popremila akcijo za uvedbo zračnega prometa med našimi primorskimi mesti na eni in preko Zagreba z inozemstvom na drugi strani. Z uvedbo zračnega prometa je silno skrajšano potovanje in bo mogoče iz Šakaka dospeti v Kotor v treh urah. Proga iz Splita, kjer bi bila centrala dalmatinskega zračnega prometa, bi se naj podaljšala do Zagreba in od tam priključila na mednarodno redno progo Dunaj in Berlin.

Ali si že pridobil »Trgovskemu listu« vsaj enega novega naročnika?

RAZNO.

Uredba o delovnem času in o odpiranju in zapiranju obratovališč. V gospodarskih krogih se ta važna uredba splošno odobrava. Stališče beograjskih gospodarskih krogov precizira »Trgovinski glasnik« sledeče: »Ne spuščamo se v detajlno oceno, ampak hočemo oglasiti dvoje svojih želj. Predvsem naj veliki župani za svoje oblasti, a uprava mesta Beograd za naše mesto predpišejo točno čas za odpiranje in zapiranje obratovališč. To svojo dolžnost naj takoj izvrše in se pri tem točno drže zakonskih predpisov, lokalnih prilik in potreb. Nič manj ne želimo, da si bodo žalosten historijat tega vprašanja vzeli naši merodajni krogi k srcu v tem smislu, da bodo porabljali za svoje poslovanje ves poln tren in dolžno razumevanje ter da bodo predlogom naših gospodarskih zbornic posvečali vso pažnjo,

ker le na ta način bodo preprečili mnoge neprilike, ki na eni strani ovirajo uspešno delo, na drugi strani pa ubijajo ugled in avtoriteto državnih oblasti.

Akcija za zatvoritev posredniških birojev. Inšpekcija dela (kje?) je podvzela pri ministrstvu za socijalno politiko najresnejšo akcijo, da se čimprej ukinejo vsi posredniški zavodi, ki po njenem mnenju, ne doprinašajo mnogo k olajšanju položaja brezposelnih. Z ukinitvijo zasebnih posredovalnih zavodov bi se omogočilo čim uspešnejše in popolnejše poslovanje borzam dela, ker bi se vsi delavci, ki se sedaj obračajo na razne posredovalne zavode, obračali potem na borzo dela, ki naj bi postala tako stvarna malica organizacije delavnih sil. (Če že sedaj borze dela svojih poslov ne zmorejo, kako naj bi poslovale potem, ko bi se vse obračalo na nje. Ministrstvo za socijalno politiko bi moralo biti hvaležno privatni inicijativi, ki skrbi za posredovanje dela. Sicer pa smo radovedni, na kakšen zakon se bo upirala taka prepoved!)

Zahteve poljedelstva na ženevskih gospodarskih posvetovanjih. V imenu mednarodnega poljedelskega instituta je zastopnik zveze švicarskih kmetov stavil na ženevskih gospodarskih posvetovanjih sledeče zahteve: 1. pospeševanje poljedelskega kredita; 2. okrepitev in razširjenje zadružništva in 3. preizkus trgovskih metod za poljedelske produkte.

Kupujte automobile in motorna kolesa na letošnjem velesejmu v Ljubljani, ki se vrši od 2. do 11. junija. Tu se bo kupcu nudila najboljša prilika pregledati vse in kupiti ono, kar mu prija. Razstavljenih bo v posebnem, obsežnem paviljonu nad 200 avtomobilov in motornih koles vsakovrstnih svetovnih znamk.

Zima v Franciji. — V raznih krajih Francije je včeraj nastopilo popolnoma zimsko vreme. V severni in vzhodni Franciji je ves dan snežilo, na zapadu je pa deževalo in ponekod je padala toča. V francoskih Alpah je zapadel visok sneg.

Poročilo Javne borze dela v Mariboru za leto 1927. — **Promet:** Od 22. februarja 1919 do konca leta 1927 je iskalo dela pri mariborski borzi dela 71.180 oseb. V tem času je bilo ponudjenih 61.148 službenih mest. V istem času je bilo 23.777 uspešnih posredovanj. V letu 1927 se je prijavilo 8.362 brezposelnih delovnih moči. 4.850 službenih mest je bilo ponudnih; delo je dobilo 3.188 oseb. Število brezposelnih dni v letu 1927 znaša skupno 237.905. Nakaznica za polovično vožnjo je bilo izdanih 1.526, v skupni vrednosti Din 95.408-90. Dopisov, prošenj itd. je prejel urad v tem letu 3105. Došle dopise in akte se je reševalo redno. Skupno število odposlanih dopisov, poročil itd. znaša 2998. **Poljedelstvo** je edina kategorija,

v kateri je bilo število prijavljenih prostih mest večje, kakor število prijavljenih brezposelnih delavcev odnosno delavk. **Tekstilna industrija** je sicer v lepem razvoju, toda zaposlenih je tu še mnogo tujcev, ker dobro izvežbanih delavcev in delavk Jugoslavija še nima. Pri **gospodinskem oboju** je bila v poletnem času zelo ugodna konjunktura. Pri drugih delovnih skupinah se je ugotovila kratek čas, pa tudi več časa trajajoča kriza, radi česa je bilo opaziti večji del trajajoča brezposelnost. Leta 1927 se je izplačalo za podpiranje brezposelnih skupno 65 tisoč 523 dinarjev 42 par. Skupno je dobilo podporo 210 moških in 24 žensk. Za prehrano brezposelnih delavcev in delavk je bilo nakazano mestni Ljudski kuhinji 3000 Din. Največ jih je bilo, ki so dobili podporo pri lesni in kovinski industriji in sicer 33 in 26. Pri privatnih namoščenih je bilo 110 trgovskih knjigovodij, ki so dobili podporo.

Priporočamo

„Kolinsko cikorijo“
domači in dober izdelek!

DOBAVA, PRODAJA.

Dobave. Direkcija državnega rudnika v Brezi sprejema do 24. maja t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg okroglega železa. — Direkcija državnega rudnika v Zabukovci pri Celju sprejema do 29. maja t. l. ponudbe glede dobave 140 m³ jamskega lesa. — Direkcija Državne železare Vreš-Majdan sprejema do 6. junija t. l. ponudbe glede dobave 2000 kg kave ter glede dobave 5000 kg riža. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 29. maja t. l. pri Direkciji državnih železnic v Sarajevu glede dobave letov; dne 6. junija t. l. pa glede oddaje raznega perila v pranje. — Dne 6. junija t. l. pri Inženjskem oddelku Savske divizijske oblasti v Zagrebu glede oddaje električne instalacije.

Prodaje. Dne 29. in 30. maja t. l. se bo vršila pri Upravi Dravske artilerijske radionice v Ljubljani (Kobaridska cesta 43) ofertalna licitacija glede prodaje starih traktorjev; dne 31. maja t. l. glede prodaje starih tovornih avtomobilov; dne 1. junija t. l. pa glede raznih avtomobilnih delov in odpadkov od železa in jekla.

Predmetni oglasi z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Ivan Hribar:

Moji spomini.

Kar se učenja jezikov tiče, jel sem priporočati pred vsem ruščino. Za čudo našel sem za to več umevanja, ko sem se nadejal. Ponekod je mladina to mojo inicijativo pozdravila s pravim navdušenjem. Pa tudi pomoči sem našel več, ko sem je pričakoval. Obrnil sem se namreč na našega rojaka profesorja Davorina Hostnika v Rylsku in on mi je pri »Slavjanskem blagovornem občestvu« v Moskvi izprosil par zabojev knjig. Le-te sem razdelil »ruskim kružkom«, katerih se je med srednješolskimi dijaki na Slovenskem ustanovilo nekoliko, in pa posameznikom, ki so se zanje oglašili in se zavezali, da se bodo ruskega jezika res učili. Akcija je dobro napredovala in je rodila razveseljive uspehe na poprišču slovanske vzajemnosti in kar se tiče odgoje v smeri slovanskega ponosa. Praktična posledica te akcije v slovstvenem oziru je bila, da smo v letu 1897. dobili Davorina Hostnika »Kratko slovnico ruskega jezika«, ki jo je izdal izredno agilni Andrej Gabršček v Gorici, kateri se je bil svoje dni — takrat še učitelj na Livku pri Kobaridu — tudi prvi priglasi za učenje ruskega jezika. Zaradi popolnosti omenjam še, da sta mi pri snovanju ruskih kružkov s posebno vneto pomagala dr. Ljudevit Jenko in njegova gospa Terezina Mihajlovna.

Ko sem leta 1884. začel izdajati »Slovana«, oglašil se je med prvimi, ki so to mojo odločbo radostno in navdušeno pozdravili, uradnik češkega muzeja v Pragi Jan V. Lego. Ta idealno usmerjeni mož, čegar srce je že v zgodnji mladosti zagorelo za veliko, po pesniku »Slavy dcery« oznanjvano idejo, živel je po končanih šolskih naukih na Slovenskem. Najprej v Kamniku, kjer je veličastna naša priroda nepozabne

74

vtise zapustila v njegovi duši in kjer se mu je prikupilo naše dobro ljudstvo, s katerim je rad občeval. Kasneje v Trstu, kjer je prišel v družbo Fran Levstikovo, Miroslav Vilharjevo, Matej Zvanutovo in drugih idealnih rodoljubov, ki so ob čarokrasnih obalah Jadranskega morja jeli dvigati našo narodno zastavo.

Videč, da sem se s priporočanjem učenja ruskega jezika podal na praktično pot slovanske vzajemnosti, odločil se je, da mi sledi k istemu cilju, dasi po drugi stezi. Jel je našo mladino — zlasti učiteljskičnike, ki so po njegovem mnenju bili pred vsem poklicani, da kot bodoči učitelji vodijo svoj narod k velikim ciljem — napeljavati k učenju češkega jezika. V ta namen jim je pošiljal češke slovnice in češke leposlovne knjige: Beneša-Trebižskega, Jiráskaa, Nerude, Svatopluka, Čecha. Deloma je te knjige zbiral v krogih svojih znancev in prijateljev, deloma — in to največ — pa jih je nakupoval iz svojega, trošeč skromne svoje dohodke v ta plemeniti namen. Da bi njegova akcija res imela uspeh, vzpodbujal je svoje mlade slovanske prijatelje, naj prevajajo spise čeških pisateljev v slovenščino in so res po njegovem prizadevanju v oni dobi nastali prvi naši prevodi iz češčine.

S tem se pa blagi Lego ni zadovoljeval. Šel je in je spisal kratko slovnico slovanskega jezika za Čehe in začel širiti v Pragi zanimanje za Slovence. Da doseže kolikor največ uspeha, ustanovil je »Českoslovniški Spolek« in uvel je kurze slovanskega jezika, na katerih je sam predaval. Njegova predavanja se pa niso omejevala samo na jezikovni nauk. Ne: izlival je pred svoje slušatelje vsa ona čutila neizmerne občudovanja za krasote naše domovine, ki so mu z neizbrisi spomini napolnjevali dušo. Praktične posledice tega idealnega dela Legovega so se kmalu pokazale. Eden najodličnejših obiskovalcev njegovih kurzov, prvi predsednik »Českoslovniškega Spolka« dr. Karel Cho-

doňský, vnel se je za Slovenijo in po njegovi inicijativi so bratje Čehi začeli ob poletnih mesecih v obilnem številu izletavati v naše kraje. Na Bledu so čez nekaj let bratje Čehi bili najštevilnejši gostje. Javno je, da je to v narodnem oziru bilo silno velikega pomena. To Legovo delovanje vedlo je tudi k ustanovitvi podružnice »Slovanskega planinskega društva« v Pragi in k zidavi česke koč na Jezerskem, ki je dvoje desetletij bilo postalo prava česka poletna kolonija.

Da pospeši čehoslovensko vzajemnost, vedel je Lego zainteresovati prijatelja našega naroda Jana grofa Harracha, predsednika češkega muzeja. Po njegovem prizadevanju je namreč ta odlični predstavnik češkega zgodovinskega plemstva daroval »Matici Slovenski« zaboj knjig. Tudi mestna višja deklška šola v Ljubljani dobila je po Legu večje število knjig, katerih večina je potekla iz munificence grofa Harracha. Tej šoli in še nekaterim drugim v raznih krajih Slovenije poslal je Lego zbirke rudnin, ki si jih je izprosil v čeških rudnikih. Živel je brez tega v skromnih razmerah; a uskromnjeval je način svojega življenja še bolj samo zato, da se slovanskemu narodu izkaže hvaležnega na neizbrisnih vtisih svojih mladih, med njim prebitih let. Četrtno in še več svojih letnih dohodkov je v oni dobi izdajal za vršitev naloge, ki si jo je bil postavil iz lastne volje. Naklonjenost do slovanske mladine pokazal je na prav poseben način takrat, ko je leta 1887. poslal županu Grasselliju sedem zlatnikov z namenom, da se izroče onemu, ki spise najboljšo pripovedko za mladino. To darilo prejel je — ker so izbrani razsodniki silno počasno poslovali — še le deset let po razpisu pisatelj Peter Bohinjec, takrat kaplan v Horjulu, za povest »Brat in sestra«.

(Dalje prihodnjik.)

VIII. Ljubljanski velesejem.

Znižana vstopnina na velesejem. — Uprava Ljubljanskega velesejma je sklenila delno znižati vstopnino za obisk velesejma, ki se vrši od 2. do 11. junija. To znižanje velja zlasti za državne in privatne nameščence ter dijaštvo. Izdajajo se namreč vstopnice za dve osebi skupno za ceno Din 15.—. Te vstopnice se dobe le v predprodaji pri uradu velesejma (ekonomat). Pozivamo vse stanovske organizacije, da naroče skupno za svoje člane potrebno število vstopnic.

ROMANTIČNA REKLAMA.

Okrog božiča se je čitalo v nekem angleškem dnevniku med takozvanimi »malimi oglasi« sledeče:

»Liza, ali me še ljubiš? W. K. — Prihodnji dan je stal na istem prostoru zopet zelo krepko tiskan oglas: »W. K. — zvesta do smrti! — Tvoja Liza.« — Zopet dan pozneje: »Liza! Kdaj? W.

K. — Nenavadna korespondenca je vzbudila seveda med občinstvom splošno pozornost, vse je slutilo dramatičen dogodek ter ugibalo rešitev tajne zagonetke, ki se prede med najbrž jako nesrečnima dopisujočima si osebama. Ni čuda, da so radovedneži nestrpno čakali na daljni razvoj romana. Tretji dan se je »ona« oglasila: »Vprašanje nerazumljivo, — jaz ne maram umreti. — Liza.« — Vse se je smejalo temu drastičnemu dovtipu. — Zanimanje za skrivnostni parček je porastlo, ljudje so začeli staviti na izid romana, ki se očitno odigrava z jako pestrim ozadjem in to v neposredni bližini.

Prihodnji dan je prinesel zopet nadaljevanje: »Liza! — Kdaj se vidiva? W. K. — V naslednji številki je stal odgovor: »W. K. — pozor! on sluti nekaj. — Liza.« Napetost je prekipela do vrhunca in slastno so segali bralci po prihodnji številki, ki je imela oglas: »Liza! — na vsak način te hočem videti! W. K. — Ko je občinstvo bilo do dobra pripravljeno in vso pozornost

osredotočilo skrivnostnim oglašom, je sledila rešitev:

»W. K. — priti nemogoče — pošljem Ti sliko — prosim Te tudi za Tvojo sliko, ki si jo daš napraviti pri fotografu X. Y... v Z... ulici, ta namreč postreže z umetniškimi izdelki, je prav poceni, torej priporočljiv — večno Tvoja Liza.«

Tako se končuje roman, pisan v oglaših kot reklama, ki je imela za avtorja naravnost sijajen uspeh.

S primerno verzijo bi se dal ta načrt porabiti za vsako drugo stroko, treba mu samo konec primerno prikriti.

Za konfekcijo: »Pridem na odgovorno mesto, spoznal me boš po obleki, ki je danes še razstavljena v izložbi X. Y., tretja od desne!« — Ali: »Nosila bom nogavice, ki so še danes zvečer v oknu pri X. Y., poleg baržunastega plašča.« Ali: »Ogledala si bom izložbo pohištva ... ob 8. uri zvečer« itd.

K. Tiefengruber.

Veletrgovina
A. Šarabon
v Ljubljani

priloga
špecerijsko blago

raznoverstno žganje, moko in
deželne pridelke, raznoverstno
rudninsko vodo.

Lastna pražarna za kavo in
mlin za dišave z električnim
obratom.

Ceniki na razpolago.

Telefon št. 2556.

Brzjavlj: Krispercoloniale Ljubljana. - Telefon št. 2265.

ANT. KRISPER COLONIALE

Ljubljana.

Lastnika: ALOJZIJ LILLEG in JOS. VERLIČ.

Veletrgovina kolonijalne robe.

Velepražarna kave.

Mlini za dišave.

Zaloga špirta, raznega žganja in konjaka.

Mineralne vode.

Ceniki na razpolago. — Točna postrežba.

Komercijelno službo sprejem

kot pomočnik šefu, disponent, kalkulant, korespondent, knjigovodja-bilancist, polnik-uradnik itd. — Izven službe nudim domači šolski mladini

gratis - pouk

v gimnazijskih (posebno matematičnih), trgovsko-šolskih in nekaterih eksperimentalno-akademičnih predmetih — o denarnih zavodih, zadrukah, trgovskih družbah — v nemščini eventl. angleščini in drugo. — Ponudbe na upravo »Trg. lista« pod šifro: »COMMERCIIUM«.

Malinovec

zajamčeno pristne, izborne kakovosti,
izdelan samo iz pravih gorskih malin,
kakor tudi neoslajen MALINOV SOK
(Succus), prodaja v vsaki množini po
zmernih cenah trgovca

„ALKO“

družba z o. z. LJUBLJANA, Kolizej.

* SALDA - KONTE *

ŠTRACE - JOURNALE

ŠOLSKÉ ZVEZKE, MAPE

ODJEMALNE KNJIŽICE

RISALNE BLOKE ITD.

nudi po izredno nizkih cenah

KNJIGOVEZNICA

K. T. D.

V LJUBLJANI

KOPITARJEVA ULICA 6
II. NADSTROPJE.

Naiboliše

nabavite otroške majice in nogavičke, moške in ženske rokavice, žepne robce, razni nakiti za šivilje, kravate, gumbe, vezenino, čipke, kompletne potrebščine za krojače, čevljarje in sedlarje edino te pri

Jos. Petelincu

Telefon 2913

Na veliko!

Ljubljana

blizu Prešernovega spomenika

Vnovčevalnica

FR. KLEMENC - LJUBLJANA

• Tvornica mernih izdelkov in konzerv •

Samo na debelo!

Zahtevajte cenik!

Telefon št. 2164.

Brzjavlj: Vnovčevalnica.

Veletrgovina

kolonijalne in

špecerijske robe

Ivan Jelačin

Ljubljana

Zaloga

sveže pražene
kave, mletih dišav
in rudninske vode

Točna in solidna

postrežba!

Zahtevajte cenik!

VINOCE

tovarna

vinskega kisa, d. z o. z., Ljubljana

nudi najfinejši in najokusnejši
namizni kis iz pristnega vina.

Tehnično in higijenično
najmoderneje ureje-
na kisarna v Ju-
goslaviji.

Pisarna:

Ljubljana, Dunajska cesta 1a, II. nadstr.

Zahtevajte ponudbo!

Kreditni zavod za trgovino in industrijo

Ljubljana, Prešernova ulica št. 50 (v lastnem poslopiu)

Brzjavke: Kredit Ljubljana :: :: Telefon št.: 2040, 2457, 2548; Interurban: 2706, 2806

Peterson International Banking Code

Obrestovanje vlog, nakup in prodaja vsakovrstnih vrednostnih papirjev, deviz in valut, borzna naročila, predujmi in krediti vsake vrste, eskompt in inkaso menic ter nakazila v tu- in inozemstvo, sededepoziti itd.

TISKARNA MERKUR **LJUBLJANA**
TRG.-IND. D. D. **GREGORČIČEVA 23**

So priporočila za tisk vseh trgovskih, obrtnih, industrijskih in uradnih tiskovin. * Tiska časopise, knjige, brošure, cenike, tabele, vabila, lepake, posebnite itd. * LASTNA KNJIGOVEZNICA. * TELEFON. ŠT. 2552.

Ureja dr. IVAN PLESS. — Za Trgovsko-industrijsko d. d. »MERKUR« kot izdajatelja in tiskarja: A. SEVER, Ljubljana.